

38.0111 שבויים - העסקת שבויי מלחמה של האויב

סיווג הביטחוני של הפקודה עודכן במרץ 2019

כללי

1. פקודה זו מושתתת על עקרונות אמנת ג'נבה בדבר הטיפול בשבויי מלחמה מיום 12 באוג' 49 ומחייבת את כלל חיילי צה"ל.
2. אין להעביד שבויי מלחמה אלא בעבודות מן המפורטות בסעיף 7 להלן.
3. על קצינים אין לכופ עבודה כלשהי. קצינים או שבויים במעמד דומה, אשר יבקשו עבודה מתאימה - ניתן לאפשרה להם.
4. מש"קים יועסקו בעבודות פיקוח בלבד, אלא אם כן הם מבקשים לתת להם עבודה אחרת.
5. בניצול עבודתם של שבויי מלחמה יש להתחשב בכושרם הגופני, גילם, דרגתם ומינם, במגמה לשמור על מצב בריאותם הטוב בגוף ובנפש.
6. אין להקשות את תנאי עבודתם של השבויים ע"י אמצעים משמעתיים, ואין להטיל עליהם עבודה שהיתה נראית כמשפילה, אילו הוטלה על חייל מהכוחות המזוינים של המדינה.

סוגי עבודה

7. אלה סוגי העבודה שניתן להטיל על שבוי:-
 - א. עבודה הקשורה בניהול המחנה, בהתקנתו או באחזקתו.
 - ב. חקלאות.
 - ג. תעשיות הקשורות ביצורם או הפקתם של חומרי גלם, וכן תעשיות חרושת מלבד תעשיות מתכת, תעשיות מכוונות ותעשייה כימית.
 - ד. עבודות ציבוריות ועבודות בניין, שאינן בעלות אופי או תכלית צבאיים.
 - ה. הובלת סחורות וחפצים והטיפול בהם, אם אינם בעלי אופי או תכלית צבאיים.
 - ו. עסקי מסחר, אמנות ומלאכה.
 - ז. משק בית.
 - ח. שירותים לתועלת הציבור, שאינם בעלי אופי או תכלית צבאיים.

בטיחות בעבודה

8. על עבודתם של שבויים יחולו הוראות החוק בדבר בטיחות העובדים והגנתם בפני סיכוני העבודה. אין להעביד שבוי מלחמה בעבודה מסוכנת מטבעה (כגון: סילוק מוקשים, פצצות וכו') או מזיקה.

הזמנת שבויים לעבודה

בלמ"ס

38.0111
פקודות מסכ"ל, 1 ספט' 65

9. יחידה, אשר דרושים לה שבויים לביצוע עבודות, תפנה בכתב למפקדת קצין המשטרה הצבאית הראשי - מדור כליאה.
במכתב יציגו הפרטים הר"מ:-
- א. מספר השבויים הדרוש.
ב. סוג העבודות שבהן יועסקו.
ג. פרק הזמן שבו נדרשים השבויים ליחידה.
ד. אם השבויים יוחזרו למחנה השבויים בכל יום בגמר העבודה.
10. אם השבויים יישארו ביחידה המעסיקה אותם במשך כל תקופת עבודתם, תפרט היחידה את תנאי השיכון שהוסדרו עבורם וכן את מקום השיכון.
11. היחידה תקבל את השבויים לעבודה לאחר אישורה של מפקדת קצין המשטרה הצבאית הראשי - מדור כליאה.

החזקת שבויים ביחידה המעסיקה אותם

12. יחידה, המעסיקה שבויים, תוודא עבורם את הסידורים הר"מ:-
- א. שמירה למניעת בריחה.
ב. שיכון מתאים.
ג. טיפול רפואי.
ד. כלכלה.
ה. אספקה קטנה (סיגריות, סבון וכו').
- ו. העברת מכתבים למפקדת קצין המשטרה הצבאית הראשי - מדור כליאה.
ז. חלוקת חבילות ומכתבים.
13. היחידה תוודא, שהטיפול בשבויים יהיה בהתאם לעקרונות אמנת ג'נבה.
14. היחידה תעסיק שבויים רק באותן העבודות, אשר צוינו במכתבה למפקדת קצין המשטרה הצבאית הראשי - מדור כליאה.

זיכוי חשבוננו האישי של שבו

15. לא יאוחר מתאריך 10 בכל חודש ימציא מפקד מחנה השבויים למת"ש את טופס 3556, שישמש כאסמכתה לחיוב היחידה המעסיקה שבויים ולזיכוי חשבון מחנה השבויים.
16. חשבוננו האישי של השבוי, אשר יועסק בעבודה, יזוכה תמורת כל יום עבודתו בסכום שייקבע ע"י מסכ"ל-אכ"א.
17. לא יינתן זיכוי תמורת עבודת השבוי בעבודות שגרתיות, הקשורות באחזקת מחנה השבויים, נקיטת והנהלתו.

בלמ"ס

38.0111
פקודות מטכ"ל, 1 ספט' 65

מקום העסקת השבויים

18. אין להעסיק שבויים באותה עבודה ובאותו מקום שבו מועסקים חיילי צה"ל, אף אם חיילים אלה מרצים עונש, שהוטל עליהם ע"י בית דין צבאי.

19. אין להעסיק שבוי באותה עבודה ובאותו מקום שבו מועסקים אזרחים.

סירוב לצאת לעבודה

20. יסרב שבוי לצאת לעבודה או לבצע עבודה כלשהי, או יתנגד להעסקתו בסוג עבודה מסוים, אין לנקוט נגדו אמצעי כלשהו.

שבוי כנ"ל יוחזר למחנה השבויים שממנו נשלח לעבודה.